

Měníme pohled na sociální služby, z výsledků vidím, že jsme na dobré cestě

8.1.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Pardubický kraj patří v oblasti moderní sociální péče k lídrům v České republice.

Je průkopníkem v podpoře sociálního podnikání, v oblastech péče o duševní zdraví, o ohrožené děti a rodiny i osoby se zdravotním a mentálním postižením. S ohledem na rychle stárnoucí populaci kraj také navyšuje terénní péči o seniory, kteří tak mohou zůstat ve svém domácím prostředí. Na tom všem spolupracuje s neziskovkami i firemním a veřejným sektorem. O těchto tématech jsme hovořili s radním pro sociální péči a neziskový sektor Pavlem Šotolou.

V Pardubickém kraji to už bereme jako samozřejmost, ale když na jakékoliv celostátní konferenci k sociálním službám řeknete, že jste z Pardubického kraje, od Pavla Šotoly, hned všichni vědí... Přece jenom jsme v našem kraji ušli kus cesty, na kterou se mnohde jinde teprve vydávají. Jak je to možné?

S některými novými trendy v sociálních službách přišli už moji předchůdci, Slávek Macela a Jiří Brýdl. Já se tehdy zabýval jen neziskovým sektorem, sociální péči jsem převzal až před jedenácti lety. Tehdy se objevily možnosti využití fondů Evropské unie a Evropského hospodářského společenství, které spočívaly právě v transformaci těchto služeb, ve změně pohledu na sociální služby a jejich uživatele. Nebyl to pohled ve smyslu: my vám řekneme, co je pro vás dobré, ale partnerský, spolupracující, empatický. Byly to takzvané měkké projekty, o které nebyl takový zájem, ale musím říct, že ty nás v mnohém nastartovaly. Mohli jsme se díky nim podívat do řady zemí, kde už mají více zkušeností, poznat i jejich slepé cesty a vyhnout se jim, naučit se nadchnout pro nové způsoby poskytovatele služeb, bez kterých to nejde.

Po měkkých projektech přišly ale i ty tvrdé, investiční, se kterými pomohla Evropská unie.

To je také velmi důležité, bez těchto prostředků bychom nebyli schopni postavit všechny ty domky pro zdravotně postižené klienty našich pobytových zařízení. Dnes už přibližně 560 klientů z 800, včetně osob s duševním onemocněním, žije buď v pronajatých bytech, nebo v rodinných domcích. Podobně je tomu i s dětskými domovy, kde velká část dětí opustila ústavy a péče je jim poskytována v běžném prostředí, tedy v bytech či domcích. Naším cílem je postupně ústavní formu péče zcela opustit.

Byly jsme mezi prvními kraji, kde se přestaly přijímat děti do 3 let do bývalých kojeneckých ústavů.

Vše je nějak propojené. Podařilo se nám to hlavně díky tomu, že jsme měli dostatek pěstounů, kam jsme malé děti mohli umístit. Ale není to jednorázová věc, jen sehnat pěstouny. Musíte jim zajistit přípravu, doprovodné organizace, starat se o ně, nenechat je napospas všem problémům. Snad se nám to daří. Bývalé kojenecké ústavy, dnes dětská centra, se změnily na péči o vážně nemocné děti, na okamžitou pomoc dětem a rodinám v nouzi a na terénní a ambulantní péči.

Celá republika trpí nedostatkem psychiatrické péče jak pro dospělé, tak zejména pro děti. Můžete v tom nějak pomoci?

Věnujeme se této oblasti intenzivně od roku 2016, kdy jsme zřídili komisi Rady kraje pro koordinaci služeb v oblasti duševního zdraví. Známe stav i potřeby, ale jejich naplnění není jednoduché. Nicméně dnes již plně fungují dvě Centra duševního zdraví v Pardubicích a Chrudimi, která zajišťují podporu lidí s duševním onemocněním prostřednictvím zdravotních a sociálních služeb v jejich

přirozeném prostředí. Letos na podzim postupně vzniknou další dvě centra duševního zdraví ve Svitavách a Ústí nad Orlicí, která jsme výrazně podpořili. Díky spolupráci s Univerzitou Pardubice se podařilo vytvořit akreditovaný program pro psychiatrické sestry, kterých je nedostatek. Ulevit dětským psychiatrům by mělo posunutí věkové hranice klientů všech komunitních služeb terénního typu, některých ambulantních psychiatrů a psychiatrických oddělení nemocnic ve Svitavách a Pardubicích. Dalším krokem jsou vznikající mobilní multidisciplinární týmy pro děti ohrožené rozvojem duševního onemocnění. Jeden z nich funguje na Chrudimsku a druhý se připravuje na Svitavsku.

Které sociální služby jsou zatím nedostatkové?

V některých částech kraje je silně poddimenzovaný počet lůžek v domovech pro seniory, například na Žamberecku, Svitavsku a Pardubicku. Pro zajištění průměrné dostupnosti služby „domov pro seniory“ a „domov se zvláštním režimem pro osoby s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demence“ je již nyní počítáno s výstavbou dalších 146 lůžek. Jen pro vysvětlení, Pardubický kraj tyto domovy nezřizuje, s výjimkou Domova u fontány v Přelouči, ale zajišťuje a kontroluje síť registrovaných sociálních služeb, která je dotována státem, tudíž může rozdělit do této sítě služeb jen tolik, kolik od státu dostane. Ale i v této oblasti je kraj aktivní, nyní připravujeme žádost o dotaci na komunitní domov pro seniory v Přelouči.

Dalšími službami, které bude potřeba dále rozšiřovat, jsou zejména odlehčovací služby pro pomoc pečujícím rodinám a také pobytové služby pro klienty s náročným chováním.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/123168/pavel-sotola-menime-pohled-na-socialni-sluzby-z-vysledku-vidim-ze-jsme-na-dobre-ceste>